

SUURAT ASH-SHUURAA:

Magaca Eebe yaan ku bilaabaynaa ee Naxariis guud iyo mid gaaraba Naxariista.

- 1. Ha, Meem “aad baa Macnaheeda looga hadlay, waxaa la sheegay inay magaca suuradda tahay, ama ay ku tusin Mucjisadda Qur’anka, Eebe unbaa oga waa la dhahaa.”*
- 2. Ayn, Seen, Qaf “waxay ku tusin Mucjisadda Qur’anka, Eebe unbaa oga waa la dhahaa.”*
- 3. Sida waxyiga laguugu soodajiyey Nabiyoow yaa Nabiyadii horana loogu waxyooday, waxaana waxyooda Eebaha adkaada ee falka san.*
- 4. Waxaa u sugnaaday waxa Samada iyo Dhulka ku sugan, Eebana waa sarreeyaha weyn.*
- 5. Waxay u dhawdahay Samooyinku inay ku dildillaacaan korkooda, Malaa’igtuna waxay ku tasbiixsan mahadda Eebahood, waxayna u dambidhaaf warsan kuwadhulka ku sugan (Dadka) Eebana waa dambidhaafe Naxariista.*
- 6. Kuwa yeeshay Eebe ka sokoow owliyo Eebe waa ogyahay korkooda (wuu daalacay) adiguna kama tihid wakiil.*
- 7. (Sidaan ugu waxyoonay Nabiyadii hore) yaan adigana Nabiyoow kuugu waxyoonay Quraan Carabi ah saad ugu digtid Ree Makaad iyo wax ka hareereeya (dadka kale) ugana digtid maalinta kulanka (Qiyaamada) shaki male Maalintaas, kooxi Jannay gali kooxna Jaxiimo.*
- 8. Hadduu doono Eebe wuxuu ka yeeli lahaa dadka umad kaliya, laakiin wuxuu galiyaa cidduu doono naxariistiisa, daalimiintuna ma helaan sokeeye iyo Gargaare midna.*

Sharaxda Suurrada (1)

Siduu Eebe ugu waxyooday Nabiyadii hore yuu ugu waxyooday Nabiga Muxamed ah (Naxariis iyo Nabadgalyo Eebe korkiisah a yeelee) Caa’isha waxay sheegtay inay aragtay Nabiga oo waxyi ku soo dagi Maalin Qaboow

oo hadana dhidid ka daadan wajigiisa, tan kale qudro iyo awood Eebaa iska leh, Samada iyo Malaa'igtuna way waynaysaa, Quraankuna wuxuu u digi caalamka oo dhan, si uu wanaaga ugu hogaamiyo, hadduu doono isagaa midayn kara Eebe.

9. Mise waxay yeesheen Gaaladii Eebe ka sokow awliyo (ay caabudaan) Eebe umbaa wali ah, isagaana nooleeya wixii dhintay, isagaana wax walba kara.

10. Waxaad isku khilaaftaan oo shay ah Eebaa leh xukunkiisa (loo celin) kaasina waa Eebaha i barbaariya, isagaana tala saartaa, xaggiisaana u noqon.

11. Isagaa abuuray Samooyinka iyo dhulka idiinkana yeelay naftiinna noocyo (Lab iyo Dhaddig) xoolahana idiinka yeelay Noocyo, wuuna idin abuuraa wax la mid ahna ma jiro, waana maqle arka.

12. Isagaa iska leh xukunka Samooyinka iyo Dhulka, wuuna u fidiyaa Rizqiga ruuxuu doono, wuxuuna ku cidhiidhyaa Cidduu doono, wax walbana waa ogyahay.

13. Wuxuuna idiin jideeyey xagga Diinta wuxuu u dardaarmay (Nabi) Nuux iyo kaan kuu Waxyoonaad adiga iyo waxaan u dardaaranay (Nabi) Ibraahiim (Nabi) Muuse iyo (Nabi) Ciise inay oogaan Diinta aydaan kuna kala tagin dhexdiisa, waxaa ku waynaaday Gaalada waxaad ugu yeedhi, Eebaa u doorta xaggiisa Cidduu doono una hanuuniya xaggiisa cidduu hanuunin.

14. Mana kala tagin markuu u yimid cilmigu ka dib mooyee, dulmi iyo xasad dartiis, hadayana jirin kalimo Eebahaa ka hormartay oo tan iyo muddo magacaaban (in lasugo) waxaa lakala xukmin lahaa dhexdooda, kuwii la dhaxalsiiyey Kitaabka kadib waxay ku suganyihiin shaki daran.

Sharaxda Suurrada (2)

Eebaa wali u ah Mu'miniita, wax walbana kara, wixii laysku khilaafana loo celin, lana tala saartaa, loona noqdaa, samadana abuuray, noocyana idinka abuuray, wax la midana jirin, xukunka samada iyo dhulkana iska leh, rizqigna waasiciya ama cidhiidhya, inoona jideeyey diin xaq ah oo ah tii Nabiyadii hor la faray oo

kale, oo ah in diinta si fiican loogu dhaqmo oon lagu kala tagin, gaalase way diiday xaqii xasad dartiis wayna kala tageen Eebe umbaase awood leh.

15. Waxaas dartiis ugu yeedh Dadka, utoosnawna sidii lagu faray, hana raacin hawadooda, waxaadna dhahdaa waxaan rumeeyey waxa Eebe soo dajiyey oo Kitaab ah, waxaana lay faray inaan u caddaalo falo dhexdiina, Eebana waa Rabbiganno iyo Rabbigiin, waxaa noo sugnaaday waxaan camal fallo, idinkana waxaa idiinsugnaaday waxaad camal fashaan, doodina inama dhextaallo Eebaa kulmin dhexdeena xaggiisaana loo ahaan.

16. Kuwa ku doodaya Eebe inta la ajiibay kadib xujadoodu waa baadil Eebe agtiisa, korkoodana cadhaa ah, waxaana usugnaaday cadaab daran.

17. Eebe waa ka u dajiyey Kitaabka si xaq ah iyo miisaan, (caddaalada) mana ogid waxay mudantahay in saacadda (Qiyaame) dhawdahay.

18. Waxaa dadajista saacadda kuwaan rumeynin iyada, kuwa rumeeyayna way ka cabsadaan xaggeeda waxayna ogyihiin inay xaq tahay kuwa ku murmi saacaddana waxay ku suganyihiin baadi cad.

Sharaxda Suurrada (3)

Aayadda hore waxay kulmisatay toban eray oo mid walba kan kale ka gaar yahay oo wada amar iyo reebid iyo toosin ah, waxaana la mid ah aayatulkursi, waxaana ka mid ah waxyaalaha u waaweyn: Eeboo dadka loogu yeedho, in la toosnaado, inaan hawada gaalada la raacin, in dadka caddaalad lagu maamulo, in la ogaado in Eebe Ilaah u yahay dadkoo dhan, inaan wax qarsoon jirin diinta Islaamka ah, in cid walba camalkeeda masuul ka tahay, in Eebe loo noqon. Bal day weynanka aayadda, tan kale Eeboo lagu doodo inta xaqu caddaaday waa wax kama jiraan iyo ciqaab Eebe, Illen Eebaa soo dajiyey Quraan iyo caddaaladda, Qiyaamadu goortay dhicina oge, waana doqonnimo iyo baadinimo in la soo dedejisto, waxaase habboon in laga cabsado loona darbado sida mu'miniinta, shakigeeduna waa dood gog.

19. Eebe waa u naxariisbadanaha addoomadiisa wuxuuna arzuqaa cidduu doono, waana xoogbadane adkaade ah.

20. Ruuxii dooni camalka aakhiro waan u siyadinaa camalkiisa, ruuxiise

ah mid dooni camal adduunyo waan ka siinaa xaggeeda, kumana leh aakhiro wax nasiib ah.

21. Mise waxay leeyihiin gaaladu shurako Eebe oo u jideeyey diin iyo (xukun) aan Eebe idmin haddayna jirin kalimadda kala bixinta (Qiyaamada) waa la kala xukumi lahaa dhexdooda, daalimiintana waxaa u sugnaaday cadaab daran.

22. Waxaad arkeysaa daalimiinta oo ka cabsan waxay kasbadeen, wuuna ku dhici korkooda, kuwa rumeeyey xaqase oo camalfiican falay waxay gali Beero Janno, waxayna ku leeyihiin waxay doonaan Eebe agtiisa, taasina waa fadli weyn.

Sharaxda Suurrada (4)

Xadiith waxaa ah, ugu bishaaree umadan sharaf, sareyn iyo gargaar iyo dhulko la makaniyo, ruuxii camal aakhiro u fala aduunyo darteed aakhiro kuma laha naxiib, Eebana waa naxariiste, cid walbana waxay mudan waxay camal fashay, waxaan diin ahayn oon Eebe idminna ciddii diin iyo sharci ka dhigata iyo tan ku raacdaba waa cid halaagsantay oo daalim ah, cadaabna u sugnaaday, qiyaamadana ka cabsan waxay faleen iyo waxa ku dhici. Mu'miniituna waxay gali Beer Janne waxayna ka heli Eebe agtiisa waxay doonaan waana fadli wayn.

23. kaasi waa midka ugu bishaareyn Eebe addoomihiisa ah kuwa rumeeyey (xaqa) camal fiicanna falay, waxaadna dhaddaa Nabiyoow maydin warsanaayo ujuuro xaq gaadhsiintiisa oon ahayn jacayl qaraabanimo, ruuxii kasbada wanaagna waxaannu u siyaadhin wanaag, Eebana waa dambidhaafe mahdiyo.

24. mise waxay dhihi wuxuu ku been abuurta Eebe, hadduu doono Eebe wuxuu dabooli lahaa qalbigaaga, wuxuuna tiraa Eebe xumaanta xaqana wuxuu ku sugaa kalimadiisa (Quraanka) Eebana waa ogyahay waxa laabta kusugan.

25. Eebana waa kan aqbala toobada addoomadiisa, kana dhaafa xumaanta oga waxaad falaysaan.

26. Ee (Eebana) wuxuu ajiibaa kuwa rumeeyey xaq oo camal fiican

falay wuxuuna u siyaadiyaa fadligiisa, gaalana waxaa usugnaday cadaab daran.

Sharaxda Suurrada (5)

Eebe wax badan buu u bishaareeyey addoomadiisa suuban. Diinta iyo xaq gaadhsiintiisuna ma aha wax ujuuro lagu xidho, cidii wanaag fashana Eebe waa u siyaadiyaa, Quraankuna waa xaq Eebe ka soo dagay mana aha wax Nabigu iskala yimid siday gaaladu sheegeen, Eebana waa toobad aqbale xumaan astura ah oo ajiiba maqlana mu'miniinta. Rasuulkuna (Naxariisa iyo Nabadgalyo korkiisa Eebe ha yeele) wuxuu yidhi: "Eebe waa uga farax badan yahay toobadda addoonkiisa, ruux gaadiidkii uu sahayda ku watay meel cid la ah kaga luntay, markaas seexday markuu ka guustay, ka dibna arkay gaadiidkiisii oo agtaagan oo markaas qabtay faruur xidhkeedii." Waxaa wariyey Muslim.

- 27. Hadduu Eebe ufidiyo (waasiciyo) rizqiga addoomadiisa waxay ku kibri lahaayeen dhulka wuxuuse u soodajin qadarkuu doono, Eebana addomadiisa wuu ogyahay uu arkaa.***
- 28. Eebana waa kan soo dajiya Roobka intay quustaan kadib fidiyana naxariistiisa, waana Eebaha waliga ah (gargaare) ee la mahdiyo.***
- 29. Calaamooyinkiisa waxaa ka mid ah Abuuridda Samooyinka iyo Dhulka iyo wuxuu ku fidiyay (ku abuuray) dhexdooda oo socda, Eebana inuu soo kulmiyo dhammaantood markuu doono wuu karaa.***
- 30. Wixii idinku dhaca oo musiiba ah (dhib ah) waa waxay kasbadeen Gacmihiinnu, wuxuuna idinka cafiyaa (Eebe) wax badan.***
- 31. Mana tihidin kuwo Eebe ku daaliya dhulka dhexdiisa, idiimana sugnaanin isaga ka sokoow Wali iyo Gargaare midna.***

haraxda Suurrada (6)

Dadka dabeecadiisa waxaa ka mid ah in markuu ladan yahay uu kibro islana waynaado marka laga reebo kuwa wanaagsan ee dhab u rumeeyey xaq. Qataadana wuxuu yidhi: Waxaa la dhihi jiray nolol waxaa u fiican taan kuna shuqlinin kuna kibrinin, hasa ahaatee xigmadda Eebe waxay keentay in cid walba loo Arzuqu sida Eebe doono illeen isagaa wax walba oge addoomadiisana

yaqaanee. Roobkana Eebaa keena quusasho ka dib, cirka, dhulka iyo waxa ku dhex noolla Eebaa abuuray, karaana inuu soo kulmiyo Qiyaamada markuu doono, wixii dhib ah oo dadka ku dhacana waa waxay isu sababeen ooy kasbadeen, wax badanna Eebaaba ka cafiya, wax daaliya ama cajis galiyana ma jiro gargaare aan isaga ahayna ma jiro. Daxaak wuxuu yidhi: Ma ogin ruux xifdiyey Quraanka oo halmaamay dambi mooyee wuxuuna yidhi masiibadee ka wayn halmaanka Quraanka.

32. Calaamooyinka Eebe waxaa ka mid ah maraakiibta (socota) badda iyadood mooda buuro.

33. Hadduu doono (Eebe) wuxuu xasiliyaa (joojiyaa) dabaysha markaasay fadhiistaan biyaha korkooda, taasina waxaa ugu sugan calaamo ruux kastoo samir iyo mahad badan.

34. Hadduu doonana (Eebe) wuu halaagaa Doomaha waxay kasbadeen darteed wax badanna wuu ka cafiyaa.

35. Waxayna ogaan kuwa ku murmi aayaadkanaga inuusan u sugnaanin meeley magan galaan.

36. Wixii laydiin siiyo oo wax ah waa uun nolasha dhaw raaxadeeda waxa Eebe agtiisa ah yaase u khayrbadan una hadhid badan kuwa rumeeyey (xaqa) Eebehoodna tala saarta.

Sharaxda Suurrada (7)

Jiridda Eebe iyo awoodiisa wuxuu shakin ma aha ruux caqli iyo maskax leh bal day maraakiibta iyo doomaha iyo say u socdaan mawjada badda si loogu nacfiyo, hadduu doonana Eebe wuu maansheeyaa oo halaagaa ama dhaqaaqa u diidaa xumaantooda darteed, illeen wuu ogyahay wax walbe, kamana qorsoona kuwa ugu murmi aayaadkiisa madax adayg wax gargaare ahna ma helaan markuu ciqaabo, adduunyaduna wax loo go'o ma aha illeen waxa Eebe agtiisa ah oo wanaag ah iyo tala saarashadiisa yaa u khayr badan kuwa xaqa rumeeyey.

37. Kuwaasi waa kuwa ka fogaada dambiga waaweyn iyo xumaanta, markey cadhoodaanna u cafiya (u dhaafa).

- 38. Waana kuwa ajiibay (maqlay) Eebahood oogayna Salaadda amarkooduna tashi yahay dhexdooda waxaan ku arzaaqnayna wax ka bixiya.**
- 39. Waana kuwa marka gardarro (iyo dulmi) ku dhaco gargaarta (iska celiya).**
- 40. Xumaan abaalkeeduna waa ku abaal marin mid la mid ah Ruuxiise iska cafiya oo wanaajiya ajrigiisa Eebaa siin, Eebana ma jecla daalimiinta.**
- 41. Ruuxiigargaarta inta la dumiyey ka dib kuwaas korkooda wax masaarro (jid lagu maleh).**
- 42. Waxaase dhib saaranyahay uun (jid lagu leeyahay) kuwa dulmiya dadka kuna kibra Dhulka xaq daro, kuwaas waxaa u sugnaaday cadaabdar.**
- 43. Ruuxii samra oo iska cafiya taasi waa arrin loo qasdo (la jecelyahay).**

Sharaxda Suurrada (8)

Xukunka Muslimiintu waa wada tashi, iskaalmeyn iyo isjecayl, saasayna fari diinta islaamku, maxaa yeelay waxay dhab u rumeeyeen Eebe iyo sharcigiisa salaaduna way oogeen wayna is taakuleeyaan xumaantana way ka indho laabaan, dulmi iyo gardaro iyo weynina agtooda ma taalo, ciddiise dulmida oo ku xadgudubta way u jawaabaan hadday cafiyaanna way fiican tahay ileen ciddii dulmi badan unbaa qalloocan oo jid darane. Nabiguna (Naxariis iyo Nabadgalyo Eebe korkiisa ha yeelee) wuxuu yidhi: Labada is cayda waa waxay dheheen, midka bilaabay (yaa xumaanta leh) hadduusan xad gudbin kan la dumiyey, waxaa kaloo sugnaatay in Nabiga yidhi Saamaxaadda ruuxa wuxuu Eebe ugu siyaadiya sharaf.

- 44. Ruuxii Eebe dhumio ma helo sokeeye gadaashiis, waxaadna arkeysaa daalimiintu markey arkaan caddabka iyagoo leh ma suuroobi karaa waddo (hab) loogu noqdo adduunkii.**
- 45. Waxaadna arkeysaa iyagoo loo bandhigi Naarta, oo la khushuucsan dulli, kana dayi wax si Qarsoon, waxayna dhaheen kuwii rumeeyey**

(xaqa) kuwa khasaaray waa kuwa khasaariyey naftooda iyo ehelkooda Maalinta Qiyaame, daalimiintuna waxay gali cadaab joogta ah.

46. Umana sugnaan awliyo (sokeeye) ugargaara Eebe ka sokoow ruux Eebe qaddaray dhumidiisana jid uma sugnaanin (uu ku tooso).

47. Ajiib (maqla) Eebihiin ka hor imaatin maalin aan laga celinkarin Eebe, idiinmana sugnaanayo wax la magangalo, Maalintaas, idiinmana sugna gargaare.

48. Haday jeedsadaan kuuma aanaan dirin inaad ilaaliso korkooda, korkaaga ma aha waxaan gaadhsiin ahayn, markaan dhadhansiino Dadkana naxariis way farxaan (si kibir ah), hadday ku dhacdo xumaan waxay Gacmahoodu hor marsadeen darteed dadkii aadbuu u Gaaloobaa.

Sharaxda Suurrada (9)

Awoodda Eebaa leh cidii hannuun ka doontana wuu toosiyaa kii dhumana wuu halaagi, daalimiintuna waxay la kulmi Qiyaamada dulli iyo cadaab daran, iyo khasaare dhab ah, gargaana ma helaan Eebe ka soo hadhay, waase in Eebe la maqlo Qiyaame ka hor, illeen wax celin iyo gargaare midna ma jiree. Nabiga waxaa uun saaran gaadhsiin, mase aha ilaaliye iyo qasbe, had iyo jeena khayr iyo sharba wa in Eebe la aqoonsado, loona hogaansamo.

49. Eebaa iska leh xukunka Samooyinka iyo Dhulka, wuxuuna abuuraa wuxuu doono, wuxuu siiyaa cidduu doono gabdho, cidna wuxuu siiyaa wiilal.

50. Ama wuu isku lamaaneeyaa Wiilal iyo Gabdho, ruuxuu doonana wuxuu ka yeelaa Mandhaleys Eebaana wax og, karana.

51. Uma suurawdo Dad inuu Eebe la hadlo waxyi mooyee, ama kala hadlo xijaab gadaashiis, ama uu u soo diro farriin (Malag), oo markaan ugu waxyooda idamka Eebe wuxuu doono, Eebana waa sarreeye falsan.

52. Saasaannu kuugu waxyooney nolol amarkanaga ah (Quraanka) maadan aqoonin Kitaab wuxuu yahay iyo limaan midna, laakiin

waxaan ka yeellay Nuur aannu ku hanuunino ciddaan doono oo addoomadanada ka mid ah, adiguna Nabiyoow waxaad ku hanuunin jidka toosan.

53. Jidka Eebaha iska leh xukunka waxa Samooyinka iyo Dhulka ku sugan xagga Eebeyna u ahaan umuuruhu.

Sharaxda Suurrada (10)

Awoodda cirka iyo Dhulka Eebaa iska leh sida aayado badan sheegeen, wuxuu rabo yuuna abuuraa, labada ruux ee isqabtaana hadduu doono gabdhuu ka beeraa ama wiilal, ama labadaba, hadduu doonana madhalays buu ka dhigaa, taasina waxay muujin inayan labada isqabta midna masuul ka ahayn gabadh ahaanshaha ilmaha ama wiil noqoshadiisa. Eebana wax walba waa ogyahay waana karaa, isaganna og maslaxada iyo ilmaha uu rabo inuu adduunka u soo bixiyo. Nabiyadiina isagaa u waxyooday siduu Nabiga Muxamed ah (Naxariis iyo Nabadgalyo Eebe korkiisa ha yeelee) ugu waxyooday nolal uusan aqoonin hadda ka hor, Eebaase ku hanuuniya addoomadiisa jidka toosan cidduu doono, illeen isagaa wax walba hantiya xaggiisana loo celin umuuraha.